

Základy práva sociálního zabezpečení

BVV13Zk Základy práva pro neprávniky
Podzim 2018

Sociální zabezpečení – *Cui bono?*

- Nástroj sociální politiky státu
- Zajištění sociální úrovně (sociální stát)
- Paternalistická role státu

Sociální zabezpečení – *Cui bono?*

- Osoby postižené sociální událostí
 - Student ?
 - Žena?
 - Rodička/rodič?
 - Starý člověk?
 - Zdravotně postižený člověk?
 -

Sociální zabezpečení - prameny

- Veřejnoprávní povaha
- Evropská sociální charta
- Evropský pilíř sociálních práv
- Primární i sekundární právo EU
 - nařízení EP a Rady č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

Sociální zabezpečení - prameny

- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Sociální zabezpečení - prameny

- zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění
- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů

Sociální zabezpečení - prameny

- zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Sociální zabezpečení - zásady

- Sociální spravedlnosti
- Subsidiarita
- Všeobecnost
- Participace
- Rovnosti
- Zásluhovost

Sociální zabezpečení - subsystemy

- Pojistné vs. Nepojistné systémy
- Pojistné
 - aktivní účast člověka
 - Zdravotní pojištění
 - Nemocenské pojištění
 - Důchodové pojištění

Sociální zabezpečení - subsystemy

- Nepojistné systémy
 - Bez aktivní účasti
 - Širší osobní působnost
- Druhy
 - Státní sociální podpory
 - Sociální pomoc a sociální péče

Sociální zabezpečení – dávky

- Různé typy dávek
 - Věcné
 - Služby
 - Peněžité
- Jednorázové
- Opakující se

Sociální zabezpečení – zdravotní pojištění

- Zajištění bezplatné lékařské péče
- Osoby s trvalým pobytem na území ČR
- Osoby pracující pro zaměstnavatele se sídlem na území ČR
- Obligatorní pojištění

Sociální zabezpečení – zdravotní pojištění

- Pojištěnec
 - Zaměstnanec
 - Osoba samostatně výdělečně činná
 - Osoba bez zdanitelných příjmů

??? Student?

- Minimální pojistné

Sociální zabezpečení – nemocenské pojištění

- Krátkodobá sociální událost
- Pokrytí výpadku příjmů
- Ekonomicky aktivní osoby

Sociální zabezpečení – nemocenské pojištění

- Dávky
 - Peněžité
 - Zaměstnanec povinně
 - OSVČ dobrovolně

??? Brigádník (činnost na základě DPP)?

- Započitatelný příjem

Sociální zabezpečení – nemocenské pojištění - dávky

- Nemocenská
- Peněžitá pomoc v mateřství
- Otcovská
- Ošetřovné
- Dlouhodobé ošetřovné
- Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

Sociální zabezpečení – důchodové pojištění

- Dlouhodobá sociální událost
- Krytí výpadku příjmu
- Aktivní účast

Sociální zabezpečení – důchodové pojištění

- Originární vs. Derivativní důchody
- Starobní důchod
- Invalidní důchod
- Sirotčí důchod
- Vdovský/vdovecký důchod

Sociální zabezpečení – státní sociální podpora

- Zajištění rodin s dětmi
- Nepojistný systém (bez aktivní účasti)
- Peněžité dávky
- Trvalé bydliště
- ??? Studentka/Student?

Sociální zabezpečení – státní sociální podpora

- Dávky jednorázové i opakující se
- Dávky testované i netestované
- Přídavek na dítě
- Příspěvek na bydlení
- Porodné
- Rodičovský příspěvek
- Pohřebné

Sociální zabezpečení – sociální pomoc a sociální péče

- Univerzální působnost
- Sociální péče
 - Poradenství
 - Sociální prevence
 - Sociální péče
- Domov pro seniory, azylový dům, poskytování stravy či domácí pomoc

Sociální zabezpečení – sociální pomoc a sociální péče

- Příspěvek na péči
- Dávky v hmotné nouzi
 - Příspěvek na živobytí
 - Doplátek na bydlení
 - Mimořádná okamžitá pomoc
- Životní a existenční minimum

Sociální zabezpečení

„Společnosti se může podařit vytvořit životní podmínky i pro ty, kteří se ocitli v nouzi, jen spojením nástrojů sociálního státu a občanské společnosti. Jde tedy o způsob tohoto spojení, ne o zrušení sociálního státu.“

Ralf Dahrendorf